

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Telefaks: 73 19 91 01

Inspeksjonsrapport

Inspeksjonsrapport nr.: 2015.020.I.FMST

Inspeksjonsdato: 11.03.15

Informasjon om virksomheten

Navn: Røros kommune	Org.nr: 939 898 743
Adresse: Bergmannsgata 19, 7374 Røros	Besøksadresse: Bergmannsgata 19
Telefon: 72 41 94 04	E-post: postmottak@roros.kommune.no
Kommune: Røros	
Kontrollert anlegg: Røros avløpsrenseanlegg	Anleggsnr.: 1640.0039.01
Kontrollert tidligere: 2008 og 2010	Tillatelse sist oppdatert: 10.11.2014
Bransjenr. (NACE-kode):	Risikoklasse: 3
Tilstede fra virksomheten: Dag Øyen, konst. Teknisk sjef Kristian Horten, prosj.leder teknisk Jørgen Ryttervoll, driftsoperatør RA Rune Gunleiksrud, driftsoperatør RA Stein Ove Sommer, driftsoperatør RA	Tilstede fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag: Tore Haugen & Torill Espedal

Følgende hovedtema ble kontrollert ved bedriften

- Mål og strategier for avløpssektoren
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Ledningsnett
- Etterlevelse av renskrav
- Risikovurdering av avløpsanlegget
- Handlingsplaner/ saneringsplaner
- Overløp
- Akkreditert prøvetaking
- Driftsstabilitet i rensanlegget

Resultater av kontrollen

Kontrollen avdekket **3** avvik fra miljøregelverket.

Det er gitt **2** anmerkninger

Oppfølging etter kontrollen

Virksomheten plikter snarest å rette opp avvik beskrevet i denne rapporten. Fylkesmannen ber om en skriftlig tilbakemelding på hvordan kommunen vil følge opp avvikene innen **01.06.15**.

Dato: 23.04.15

Marit Lorvik (e.f.)
ass. miljøverndirektør

Torill Espedal
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Definisjoner

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som miljømyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Offentlighet i forvaltningen

Inspeksjonsrapporten vil være tilgjengelig for offentligheten, jf offentleglova.

Informasjon om regelverk og hjelpemidler

Forurensningsloven = Lov om forurensninger og om avfall

Avfallsforskriften = Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall

Internkontrollforskriften = Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter

Forurensningsforskriften = Forskrift om begrenning av forurensning

Ytterligere informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på

www.miljodirektoratet.no og www.regelhjelp.no

Avvik

Det ble funnet følgende avvik som resultat av Fylkesmannens kontroll:

- Avvik 1: Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer**

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 6 (risikovurdering)
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 (forebygge overtredelser)

Grunnlaget for avviket:

1. Kommunen har ikke undersøkt hvordan avløpsanlegget vil bli påvirket mht. framtidige klimaendringer.
2. Det er ikke foretatt vurderinger eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnett. (Nedbørsprognoser er ikke omsatt til virkninger på avløpsnett ved modellberegninger eller ved andre vurderinger).

Kommentar¹:

Generelle klimaprognoser for Trøndelag er ikke omsatt til hvilke effekter det vil ha på kommunen sine avløpssystem. Det er ikke gjort dokumenterte vurderinger eller modellberegninger av hvilke konsekvenser og effekter forventede framtidige nedbørsmengder kan få på avløpsnett og renseanlegg i kommunen. Kommunen har således ikke god oversikt over hvordan avløpsanlegget/avløpsnett vil bli påvirket med tanke på framtidige klimaendringer.

Kommunen har som følge av de generelle klimaprognosene i Hovedplanen vann og avløp gitt uttrykk for at «...*det vil være et behov for kartlegging av utsatte områder, og tiltaksplaner for håndtering av kritiske situasjoner. Kommunen bør ha overvåkningsplaner for problemområder*» (se Hovedplan vann og avløp s. 30). Økt nedbør og overvannssystem har for øvrig vært et tema i ROS-analysen som kommunen har fått utarbeidet.

På tilsynet ble det opplyst at Røros kommune har gjennomført fler tiltak mhp håndtering av overvann, og at en er i en prosess der mye av avløpssystemet blir oppgradert og bygd om i løpet av de kommende årene. Fylkesmannen forventer at kommunen i forbindelse med dette gjør nødvendige tiltak og tar høyde også for klimaendringene.

Det er viktig at kommunen som del av den langsiktige planleggingen på avløpsområdet, vurderer både om det er behov for ulike typer forebyggende tiltak på avløpssektoren, og for kriseberedskap. Disse vurderingene må dokumenteres. Avløpsnett og renseanlegg må være tilstrekkelig dimensjonerte, og de må driftes og vedlikeholdes for å fungere tilfredsstillende.

¹ Mer informasjon finner en bla. på følgende nettsider:

<http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/klimatilpasning/>

http://www.miljodirektoratet.no/no/klimatilpasning_Norge/

http://www.miljodirektoratet.no/no/Klimatilpasning_Norge/Fylker/Sor-Trondelag/

<http://www.dsb.no/no/Ansvarsomrader/Regional-og-kommunal-beredskap/Klimatilpasning/Veiledere/>

Avvik 2 Miljørisikovurdering for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende

Avvik fra **Vilkår i tillatelsen**
Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 (vurdere risiko)

Grunnlaget for avviket:

1. Det er ikke utarbeidet en handlingsplan for hvilke tiltak som skal gjennomføres (ansvar og tidspunkt).

Kommentar:

Generelt er en risikovurdering delt inn i tre faser; planlegging, risikoanalyse og risikoevaluering med tiltaksplaner. Etterarbeidet vil være å utarbeide en handlingsplan for hvilke tiltak som skal gjennomføres, samt etablere rutiner for risikohåndtering av forhold med uakseptabel høy risiko (jf. NORSK VANN sin rapport 197/2013 «Avløpsanlegg - Vurdering av risiko for ytre miljø»).

Røros kommunen har nylig utarbeidet en risiko- og sårbarhetsvurdering (ROS-analyse) for avløpsanlegget og avløpsnettet som omfattes av gjeldende utslippstillatelse (datert 16.02.15). Kommunen synes å ha gjennomført en grundig risikoanalyse av ledningsnett og anlegg for å identifisere sårbare forhold/hendelser/punkter. Det foreligger ingen handlingsplan for gjennomføring av tiltak, og ansvar for oppfølging og frister for når tiltak skal utføres i henhold til risikovurderingen, er ikke avklart.

Risikovurderingen skal oppdateres med jevne mellomrom for å sikre at middels og høy risiko blir håndtert og at nye risikoområder blir vurdert.

Vi savner for øvrig en vurdering av de enkelte industripåslippene til renseanlegget i ROS-analysen.

Avvik 3 Mangelfulle rutiner for å sikre at en overholder rensekravene

Avvik fra **Utslippskrav satt i tillatelsen**
Forurensingsforskriften § 14-2, § 14-11, § 14-12, § 14-13
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 (forebygge overtredelser)

Grunnlaget for avviket:

Det foretas ikke en løpende vurdering av om rensekravene overholdes.

Kommentar:

Under tilsynet kom det fram at kommunen ikke gjør en systematisk sammenstilling av ferdig analyserte utslippsprøver (analysedataene) opp mot rensekravene i tillatelsen. En sammenstilling av dataene vil gjøre det enklere for kommunen å dokumentere hvilke renseresultater som er oppnådd og om rensekravene overholdes både fortløpende og på årsbasis.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger som resultat av kontrollen:

Anmerkning 1: Hovedplan vann og avløp – handlingsplan/saneringsplan – prioritering av tiltak

Kommentarer:

Hovedplan;

Røros kommunen har nylig utarbeidet *Hovedplan vann og avløp 2015 – 2013* (datert 15.01.15) som omfatter kommunale vannverk og avløpshåndteringen. Kommunen har ikke tidligere hatt en slik plan, men sitter nå på dokumentasjon om tilstand og tiltaksbehov på avløpssida, samt en oversikt over sårbare områder.

Det er satt overordna mål og delmål for avløpsnett og anlegg. Vi bemerker at fastsatte mål bør også være etterprøvbare for å vise hva som oppnås i planperioden. Planen kan også med fordel i sterkere grad gi informasjon om miljøpåvirkning i resipientene. Vi forventer at dette kommer med ved revisjon av planen. Hovedplanen bør også samordnes med kommuneplanen og følge det samme tidsløpet.

Handlingsplan/ saneringsplan;

Kommune kan med fordel gjøre en bedre sammenstilling og konkretisering av hvilke tiltak som skal gjennomføres hvor og når for avløpsnett og renseanlegg. Det må komme fram hvordan tiltakene prioriteres koblet til fastsatte målsetninger/delmål/strategi i hovedplanen, samt arbeidet med vannforskriften. I denne sammenheng er det viktig at kommunen er klar på hvilke indikatorer/kriterier som skal brukes for å vurdere om planen blir fulgt opp; ressursbruk, omfang på tiltak, ønskede effekter herunder registrere effekter av tiltak som mindre fremmedvann, overløpsdrift eller brukerkonflikter.

Anmerkning 2: Avviksregistreringen for ytre miljø

Kommentar: Kommunen har et avvikssystem som omfatter ytre miljø (inngår i kommunens IK). Systemet benyttes i varierende grad og få avvik knyttet til ytre miljø er registrert det siste året. Kommune kan med fordel gå igjennom rutinen for bruk av systemet og bli enig om hvilke forhold/hendelser som skal defineres som avvik vedrørende ytre miljø.

Andre forhold/kommentarer:

Fylkesmannen ser det som positivt at kommunen har fått på plass sin første Hovedplan vann og avløp. Vi har inntrykk av at Røros kommune har tatt tak i avløpsarbeidet, og jobber mer målrettet mot bla. oppgradering og fornying av ledningsnettet. Kommunen synes å ha god oversikt over problemområder, overløp og er godt i gang med kvalitetssikring og kartlegging av ledningsnettet.

Driften av renseanlegget etter ombygging i 2012 er stabil og bra. En oppnår gode rensresultater som ligger godt innenfor fastsatte krav. Anlegget fikk for øvrig nye renskrav i november 2014 (sekundærrensing).

Kommunen er godt i gang med innføringen av akkreditert prøvetaking i tett samarbeid med Driftsassistansen i Sør-Trøndelag (Rambøll). Anlegget har 2 godkjente kontraherte personell som står for prøvetaking, innsending av prøvetakingsrapport og evt. avviksrappporter. Avløpsanlegget vil være et av de neste anleggene i Sør-Trøndelag som Driftsassistansen vil søke om godkjenning for hos Norsk Akkreditering. Dette vil mest trolig skje i løpet av våren inneværende år. Vi imøteser en endelig bekreftelse på når en godkjenning foreligger.